

EDITORIAL. FER DE MESTRE EN LA REALITAT POLÍTICA I SOCIAL ACTUAL

ALBERT IRIGOYEN ZARAGOZA
Universitat Rovira i Virgili
albert.irigoyen@urv.cat

Una de les principals finalitats de l'ensenyament-aprenentatge de les ciències socials és proporcionar als infants i joves coneixements perquè puguin llegir el present i ser capaços així de conèixer i encarar els problemes socials actuals, per tal de poder participar en la construcció d'un futur personal i com a membres d'una societat viva.

En els darrers mesos hem assistit a uns fets polítics i socials que ens han trasbalsat i marcat com a societat. Les imatges impactants dels fets que van envoltar el referèndum del primer d'octubre de 2017 van transcendir l'àmbit escolar, de manera que en els dies i setmanes posteriors sorgiren els dubtes sobre com tractar i debatre a l'aula les converses que els infants sentien al carrer o a casa o, directament, allò que havien vist en primera persona. L'assumpte resultava tan espinós i delicat com actual i necessari d'abordar, però no foren pocs els docents que manifestaren dificultats o incapacitat a l'hora de plantejar aquest tema.

És en aquest context d'agitació i d'inseguretat social i educativa que l'Àrea de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat Rovira i Virgili i el grup de recerca Ideologies i Societat a la Catalunya Contemporània (ISOCAC) van

veure precis d'organitzar una jornada educativa de reflexió i debat per tractar el tema «Podem treballar la realitat política i social a les escoles? Com fer-ho?». La sessió, realitzada el dimarts 10 d'abril de 2018 a la Sala d'Actes de la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia de la URV (Campus Sescelades), fou conformada per tres grans blocs: *Adoctrinament i/o ensenyament de l'actualitat social: estereotips i ciència; L'escola catalana sota pressió. Els silencis eduquen?; Com tractar a educació infantil i primària una realitat actual: els fets d'octubre de 2017. Un exemple des de les escoles Garbí Pere Vergés.*

A l'acte van participar ponents com la Dra. Montserrat Oller de la Universitat Autònoma de Barcelona; el Dr. Josep M. Pons-Altés de la Universitat Rovira i Virgili; el Sr. Rafael Muñoz Melgar, Inspector en cap adjunt dels Serveis Territorials de Tarragona del Departament d'Educació de la Generalitat; el Sr. David Altimir, secretari de l'Associació de Mestres Rosa Sensat de Barcelona; o la Dra. Montserrat Yuste, professora de l'Escola Garbí Pere Vergés d'Esplugues i membre del Grup de Recerca en Didàctica de les ciències socials (GREDICS). Un èxit de convocatòria, en què el nombrós públic que hi va participar va poder constatar aspectes com la importància de fer que els nostres alumnes no només siguin simples ciutadans d'una comunitat política, sinó que siguin capaços d'assumir que són elements imprescindibles de la vida pública d'aquesta comunitat. És a dir, que participin activament d'una societat democràtica en la qual hagin après a prendre decisions en favor de l'acció social, no tan sols reconeixent quins drets i deures tenen sinó també complint-los i exercint-los.

És en aquest sentit que les ciències socials esdevenen fonamentals, en tant que formadores de ciutadans que, a través d'un pensament fonamentat en l'autonomia d'uns valors democràtics que arrelin en la seva manera de pensar i de ser, adquireixen un compromís ètic amb la societat a la qual volen pertànyer i desitgen transformar. I és per això que reivindiquem un currículum que aprofundeixi en el plantejament i resolució de problemes socials rellevants, a la recerca de crear i treballar una consciència històrica i crítica en l'alumnat, que li permeti edificar un futur millor, tot enfrontant-se a la realitat social existent. Així doncs, seguint postulats de la Dra. Pilar Benejam, és a través dels problemes socials clau de l'actualitat que l'alumnat és capaç d'entendre i afrontar el món on viu. El repte com a docents rau a saber com mostrar aquesta realitat als nostres alumnes i desvetllar-los l'esperit crític envers el món que ens envolta.